

tip na zajímavý výlet

Tajemno máme za humny aneb vzhůru na stezku Hvozdnici!

Slavkov Nemusíme podnikat plavby po širých oceánech, lety přes Atlantik a výpravy do nehostinných pouští či nebezpečných džunglí, chceme-li vidět něco krásného a podivuhodného. Ledačos jedinečného a stále ještě málo známého máme totiž doslova za humny.

Cílem nenáročných, ale přesto půvabných rodných výprav, se velmi snadno může stát Přírodní rezervace Hvozdnice, ležící převážně na katastru obce Slavkov. Byla vyhlášena v roce 1988 a patří k nejkrásnějším místům Opavska. Její návštěvník v ní nalezne poslední zbytky lužního lesa, který v minulosti pokrýval celou Poopavskou nížinu. Toto místo bylo jako stvořené pro osady prvních pravěkých zemědělců. Čistý potok Hvozdnice nabízel vodu a ryby, les zase kvalitní dřevo. Úrodné spraše, které sem navál severák v poslední době ledové, mohly být přeměněny na ornou půdu. To byly ty pravé důvody, proč později ve středověku a později v novověku lužní lesy postupně zanikaly.

V přírodní rezervaci rozkládající se na rozloze 56,24 hektarů se nalézají tři rybníky, strouha, mokřady a tůňky se spoustou obojživelníků a ptactva. Ctitele geologické minulosti potěší meandrující potok, který se zařezává do

morénových uloženin z ledových dob, kdy pevninský ledovec pokrýval větší část Opavska. Rezervace nabízí nejen přírodovědné, ale též estetické hodnoty. Lužní les zaujme vnímavého návštěvníka v každou roční dobu.

Vítá vás Naučná stezka Hvozdnice

Zmíněným pozemským rájem provede návštěvníka rekonstruovaná a prodloužená Naučná stezka Hvozdnice. Nabízí dvanáct obnovených a tři zcela nová informační zastavení. Propojení informací, krásné přírody a dvou piknikových areálů z ní vytváří ideální cíl pro jednohlivce i rodiny i skupiny návštěvníků. Přístupná je pro pěší i cyklisty a při délce osm a půl kilometru nabízí seznámení s mnoha zajímavostmi přírodní rezervace a to z rostlinné i živočišné říše. Území s naučnou stezkou se rozkládá na Stěbořické pahorkatině, která je spolu s Vítkovskou pahorkatinou součástí nízkého Jeseníku, a ten je zahrnut do Východních Sudet. Ideální je podle autora návrhu rekonstrukce naučné stezky, ekolog a pedagoga Milana Kubačky její dostupnost ze čtyř směrů, a to od Slavkova, Hertic, Otice a Uhřetova.

Patnáct krásných zastavení

Každé z patnácti zastavení na stezce nabízí slovem, kresbou i fotografií

spoustu informací o okolní přírodě, o rostlinách i živočiších. „Každý si od sud odnese jiné dojmy. Někoho okouzlí krása květin, hry světla a stínů mezi korunami stromů. Jiný si zase řekne, že si o této zajímavé houbě, ještěřce či ptáku musí doma něco přečíst. V každém případě les každému poslouží,“ říká Milan Kubačka.

Bohatství rostlinné říše

Sasanka hajní a sasanka pryskyřníkovitá, orsej jarní, známá provosenka jarní, kostival lékařský či popenec břechtanovitý, dymivka dutá, plicník lékařský, křivatec žlutý, zapalice žlutouchovitá, ptačinec velkokvětý, pryskyřník kosmatý, knotovka lesní a knotovka bílá, pitulník žlutý, známý též jako hluchavka žlutá... Názvy kvetoucích bylin znějí někdy jako zaklínadlo, jindy jako popěvek lidové říkanky. Se všemi a mnoha dalšími krasotinkami z říše trav se na své pouti naučnou stezkou setkáte.

A což teprve stromy a keře! Potkáte zde početnou skupinu velmi starých a mohutných jedinců jilmu vazu s charakteristickým svalovcovitým kmenem. Ten nejkrásnější stojí na břehu Hvozdnice a má obvod 250 centimetrů. Rozpoznáme vrbu křehkou a vrbu jívu, dub letní i zimní i dub červený. Mezi původní dřeviny patří olše

lepkavá stejně jako jasan ztepilý. Stačí jen se pozorně rozhlédnout...

Ptáky v lese slyšeti

Na jaře zde uslyšíte strakapouda malého bubnovat rychlostí třiceti úderů za vteřinu na rezonující větvi. Strakapoud velký to stihne jen patnáctkrát a v delších časových intervalech. Šťastlivci uslyší i typického obyvatele lužního lesa slavíka, pouze zde žije šoupálek krátkoprstý. Ochránci přírody vyvěšují ptačí budky a ty pilně využívají lejsci bělokrci, sýkory a brhlíci lesní. Doupné stromy vyhledávají sovy puštíci a poštolky, stejně jako vzácný holub doupnák...

Zcela osobitě ptačí druhy žijí u rybníků a mokřadů. Nejčastěji je vidět lyska černá, pravidelně zde hnízdí kachna divoká, polák chocholačka, polák velký, v době tahu, tedy na jaře a na podzim zde zastihneme i několik severských druhů jako ostralku štíhlou, hláholu severního, morčáky či hvízdáka. V posledních letech zde občas hnízdí labuť velká. Hmyz nad hladinou loví vlaštovky, jiříčky, někdy i rorýsi. Chrástál vodní a chrástál kropenatý, vodouš rudonohý a vodouš šedý, slípka zelenonohá. Rákosník velký, proužkovany i obecný.

A co teprve ptáček moudivláček lužní, jehož hnízdo s vletovým otvorem visí na tenké větvičce vrby nad hla-

dinou rybníka! Je postaveno z chmýří vrby či topolů a vypadá velmi nadychaně... Zkrátka, jen mít oči k vidění a uši k poslouchání.

Jedna výprava nestačí

Že je těch názvů, známých i neznámých přespříliš? Ale vždyť jsme zcela pominuli nepřebornou rostlinnou říši u rybníků, obojživelníky, ryby, hmyz a drobné živočichy. Nezmínili jsme se ani o bohatství keřů a o tom, že i zvětřalé horniny zde vypovídají o historii našeho regionu. Na tu ostatně návštěvníka upozorní pět geologických zastávek na stezce.

Je zřejmé, že na Naučnou stezku Hvozdnice se můžeme vracet stále znova a znova. Pokaždé objevíme něco nového, co nás poučí, potěší i obohatí. Pro unavené a rodiny s dětmi jsou k dispozici dva piknikové areály, kde je možno v klidu si odpočinout, posvačit i zadovážet.

Poznámka závěrem:

Třasa stezky vznikla již v roce 1989 z iniciativy ochránců přírody a významného opavského vědce Emanuela Opravila, který je jejím duchovním otcem. Autorem projektu rekonstrukce a prodloužení je již zmíněný opavský ekolog a přírodovědec Milan Kubačka. Rekonstruovaná stezka byla slavnostně otevřena v květnu 2004.

(mk)